

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanı Mahinur ÖZDEMİR GÖKTAŞ tarafından Anayasa'nın 98'nci ve İçtüzüğü'nün 99'ncü maddeleri gereğince yazılı olarak yanıtlandırılmasını arz ederim.

Ayten KORDU

Tunceli Milletvekili

Kadına yönelik şiddet, hem Türkiye'de hem de dünya genelinde temel bir insan hakkı ihlali olarak varlığını sürdürmektedir. Bu şiddetin önlenmesi, kadınların yaşam hakkı başta olmak üzere sağlık, özgürlük ve güvenlik gibi temel haklarının korunmasının da ön koşuludur. Bu bağlamda, 2011 yılında İstanbul'da imzalanarak yürürlüğe giren ve Türkiye'nin ilk imzacı ve onaylayıcı ülke olduğu İstanbul Sözleşmesi, kadına yönelik şiddetle mücadelede uluslararası bağlayıcılığı bulunan en kapsamlı sözleşmelerden biri olarak önem taşımaktadır.

Ancak Türkiye, 20 Mart 2021 tarihinde bir gece yarısı Cumhurbaşkanlığı kararıyla sözleşmeden çekilmiştir. Bu karar 1 Temmuz 2021 itibarıyla yürürlüğe girmiştir. "İç hukuk yeterlidir" ve "şiddete sıfır tolerans" gibi söylemlere rağmen, İstanbul Sözleşmesi'nden çıkılmasının ardından ülkede kadına yönelik şiddet, cinsel saldırı, taciz ve kadın cinayetleri kaygı verici bir artış göstermiştir. Kadın örgütleri, hukukçular ve insan hakları savunucuları bu kararın etkilerini açıkça gözlemlemekte ve kamuoyuyla paylaşmaktadır.

Kadın Cinayetlerini Durduracağız Platformu'nun 2025 yılı ilk 6 ayına dair raporuna göre, en az 136 kadın erkekler tarafından katledilmiş, 145 kadın ise şüpheli şekilde hayatını kaybetmiştir. 136 kadının 96'sı aile içinden biri tarafından, çoğu evinde öldürülmüştür. Bu veriler, kadınların en güvende olması gereken alanlar olan evlerinde dahi korunamadığını, kadın cinayetlerinin münferit değil sistematik bir hal aldığını göstermektedir.

Erkek şiddetinin cezasız kalması, "iyi hal indirimi" gibi uygulamalar ve yargı süreçlerinin yavaş işlemesi, faillerin cesaretlenmesine neden olmaktadır. Örneğin, Pınar Gültekin davasında "tasarlayarak ve canavarca hisle öldürme" suçu yerine "nitelikli kasten

öldürme” değerlendirilmiş ve haksız tahrik indirimi uygulanması yönünde karar verilmiştir. Benzer şekilde İpek Er davası ve Gülistan Doku’nun hâlâ bulunamayan akıbeti, yargının caydırıcı ve adalet sağlayıcı işlevini yerine getirmediğini ortaya koymaktadır. Yakın tarihte Şırnak’ın Silopi ilçesinde Gülizar Yıldız aynı işyerinde çalıştığı erkek çalışan R.K. tarafından vahşice katledilmiştir. Van’da Şüpheli bir şekilde yaşamını yitiren Rojin Kabaiş’in ölüm nedeni halen açıklanamamıştır.

2025 yılı ilk yarısında öldürülen kadınlardan 9’unun olay anında geçerli koruma kararları bulunmaktaydı. Ancak geri kalan 123 kadın hakkında böyle bir koruma kararının olup olmadığı bilinmemektedir. Bu durum, 6284 sayılı Kanun’un uygulanmasında ciddi sorunlar yaşandığını ve koruyucu önlemlerin etkisiz kaldığını göstermektedir. 6284 sayılı Kanun, her ne kadar hâlen yürürlükte olsa da, pratikte uygulanmaması, kadınların hayatını korumaktan uzak bir noktada kalmasına neden olmaktadır.

Kadınların şiddet gördüğünde başvurabileceği sığınma evi sayısı ise yetersizdir. Türkiye genelinde kadın nüfusuna oranla kadın sığınma evleri, psikolojik destek birimleri ve acil müdahale merkezlerinin dağılımı oldukça sınırlıdır. Kırsal bölgelerde bu hizmetlere erişim neredeyse imkânsızdır. Dahası, birçok kadın bulunduğu şehirde destek alabileceği bir kuruma ulaşamamaktadır. Aynı şekilde Şiddet Önleme ve İzleme Merkezleri (ŞÖNİM) de oldukça sınırlı sayılarda olduğu için ihtiyaç duyan tüm kadınlara ulaşmakta yetersiz kalmaktadır. Personel eksikliği, kurumsal kapasite düşüklüğü ve bölgesel eşitsizlikler nedeniyle, ŞÖNİM’ler kadına yönelik şiddetle mücadelede etkili ve yaygın bir destek ağı oluşturamamaktadır.

Tüm bu veriler göstermektedir ki, kadın katliamları toplumsal cinsiyet eşitsizliğinin ve ataerkil yapının bir sonucu olarak süreklilik kazanmış; devletin koruyucu ve önleyici politikaları bu şiddeti durdurmada etkisiz kalmıştır. Kadına yönelik şiddet bireysel değil politiktir; sistematik bir sorundur ve devletin yükümlülüğündedir.

İstanbul Sözleşmesi’ne yeniden taraf olmak, yalnızca uluslararası bir anlaşmaya dönmek anlamına gelmez; bu aynı zamanda kadınların yaşam hakkını güvence altına almak için acil ve zorunlu bir adımdır. Kadına yönelik şiddeti durdurmanın yolu, cinsiyet eşitliğini esas alan, kadın örgütleriyle iş birliği içinde hazırlanan, şeffaf, denetlenebilir ve uygulanabilir politikaların geliştirilmesinden geçmektedir.

Bu Kapsamda;

1- İstanbul Sözleşmesi'nden çekilmenin ardından, kadına yönelik şiddet ve kadın cinayetlerinde yıllık artış oranına ilişkin bakanlığınızın hazırladığı resmi bir analiz var mıdır?

2- 2025 yılının ilk 6 ayında katledilen 136 kadından kaç hakkında öncesinde koruma kararı bulunmaktaydı? Bu kadınlardan kaçına koruyucu hizmet verilmiştir?

3- 2025 yılı içerisinde Dersim ilinde kadına yönelik kaç şiddet vakası resmi olarak başvuruya dönüşmüştür?

3- 6284 sayılı Kanun'un uygulanmasına yönelik yapılan şikâyetler, ihlaller ve uygulama sorunları hakkında bakanlığınıza iletilen toplam başvuru sayısı nedir?

4- Kadın sığınma evlerinin sayısı, şehir bazlı dağılımı ve bu kurumların doluluk oranlarına ilişkin güncel veriler nedir? Yeni sığınma evleri açılması yönünde bir planınız var mıdır?

5- 2025 yılı itibarıyla şiddete maruz kalan kadınlara sunulan psiko-sosyal destek, hukuki yardım ve barınma hizmetlerine dair erişim verileri nedir?

6- Bakanlığınız bünyesinde çalışan Şiddet Önleme ve İzleme Merkezi (ŞÖNİM) personel sayısı, görev dağılımı ve illere göre dağılımı nasıldır? Kadro ihtiyacına ilişkin bir iyileştirme planı var mıdır?

7- Ekonomik bağımsızlığı bulunmayan kadınlar için doğrudan bakanlığınız tarafından sağlanan geçim desteği, mesleki eğitim, istihdam programlarının kapsamı nedir?

8- Şiddet faillerinin cezasız kalmaması adına yargı ile bakanlığınız arasında etkili bir eşgüdüm sağlanmakta mıdır? Bu alandaki veri paylaşımı nasıl yürütülmektedir?

32456

9- İstanbul Sözleşmesi'ne yeniden taraf olunması yönünde kadın örgütlerinden ve kamuoyundan gelen talepler doğrultusunda bakanlığınız herhangi bir değerlendirme ya da hazırlık çalışması yürütmekte midir?